

Ohjeistus räjähdäjätteidien käsittelyyn

Päiväys: 30.11.2015

Korvaa version: 28.8.2014

Perusajatukset

- Syntyvän räjähdäjätteen määrä on pyrittävä minimoimaan ja jätteet on AINA lajiteltava.
- Räjähdäjätteen joukossa EL SAA OLLA MITÄÄN muuta materiaalia/ainetta.
- Ensisijaisesti räjähdäjätteet hävitetään louhintatyömaalla.
- Jokainen räjähdäjätteen palautus alkaa ottamalla yhteyttä Forcitin asiakasvastaavaan.

Räjähteiden käsittely

1. Lajittelu
2. Kuljetuspakkauksen valinta
3. Pakkaukset oikein merkittyinä sekä sinetöityinä
4. Asiakirjat oikein täytettynä

Pakkaajan, lähettäjän ja kuljettajan vastuut.

Taustalla: suuronnettomuusvaaran estäminen

Epäselvissä asioissa kysy ennen kuin toimit!

Muistilista

- Ota yhteys asiakasvastaavaasi
- Täytä Forcitin palautuslomake
- Kuljetuspakkaus, sen merkinnät, sinetöinti sekä kuljetuksen asiakirjat on oltava laillisia (ADR - lainsäädännön mukaisia).
- Pakkaaja / lähettäjä kantaa vastuun ADR-lainsäädännön mukaisesti.
- Kuljettaja ei saa ottaa kyytiin epäselviä kuormia tai sinetöimättömiä pakkauksia.

Räjähteiden palautuslomake

FORCIT EXPLOSIVES		
PALAUTUKSEN SYY		
HÄVITTÄMINEN (tuote on vanhentunut tai fyysisessä on jokin)	☐	
Lisätietoja:		
PALAUTUS (väärä tilaus tai muuttunut kulutus)	☐	
Lisätietoja:		
REKLAMAATIO (epäillään että tuote on virheellinen)	☐	
Lisätietoja:		
MUU SYY:		
PALAUTETTAVA TUOTE		
TUOTE JA DIMENSIO:		
MÄÄRÄ (kg/tpi):		
KULJETUSLUOKKA (1,1 B, 1,1 D, 1,4 B, 1,4 S, 5,0):		
PALAUTETAAN TOIMIPISTEEDEEN: ☐ Hanko ☐ Kemi ☐ Kotka ☐ Kuopio ☐ Lapua ☐ Laivakangas ☐ Naantali ☐ Nokia ☐ Oriskorppe ☐ Talvivaara ☐ Uurjala ☐ Velkkola ☐ Vihtavuori		
PALAUTTAJAN / PAKKAAJAN TIEDOT		
PALAUTTAJA (yritys):		
PAKKAAJAN NIMI JA PUH.NRO:		
OSOITE (työmaa):		
FORCITIN YHTEYSHENKILÖ: (jonka kanssa on sovittu palautuksesta)		
PÄIVÄYS, VASTAANOTTAJAN KUITTAUS JA NIMENSELVENNYYS (Forciti täyttää)		
PVM: / / 20		
OY FORCIT AB Y-tunnus / FO-nummer / Business ID 0103189-6 VAT No FI 01031896	Puhelin / Telefon / Phone +358 207 440 400 Fax +358 207 440 225	E-mail forcit@forcit.fi Website www.forcit.fi

Palautusten muistilista:

- Käytä aina alkuperäisiä tai lainsäädännön vaatimukset täyttäviä pakkauksia (kuljetukseen ja varastointiin liittyvät merkinnät tulee näkyä)
- KULJETUKSISTA ON AINA OLTAVA RAHTIKIRJA sekä tarvittaessa siirtoasiakirja.
- Sovi asiakasvastaavasi kanssa palautuksesta (*etunimi.sukunimi@forcit.fi*)

Tuotepalautuslomakkeen voi tulostaa suoraan Forcitin nettisivuilta osoitteesta:

<http://www.forcit.fi/archives/tuotekategoria/louhintarajahteet>

BULK emulsioräjähteet

Jäte luokitellaan seuraavasti:

PUHDAS

Emulsioräjähdyssaine
kuljetusluokka 1.1D
UN 0241

Emulsiomatriisi
kuljetusluokka 5.1
UN 3375
(610/810 matriisi)

Kaasutusliuos
kuljetusluokka 5.1
UN 3219

LIKAANTUNUT

Emulsioräjähdyssaine
Ei saa kuljettaa
ollenkaan

**Likaantunut
emulsiomatriisi**
käsitellään aina erikseen.
Ota yhteyttä
asiakasvastaavaan.

Kaasutusliuos
kuljetusluokka 5.1
UN 3219

HUOM! Herkistettyä Kemiitti 510/610/810 saa kuljettaa maantiellä.

Muu emulsiojäte

Herkistetty eli räjähtävä tai herkistämätön

- Muu emulsiojäte
  - **Herkistetyllä emulsioräjäytysaineella ja herkistämättömällä matriisilla** likaantuneet rätit, hanskat yms. hävitetään ensisijaisesti louhintakohteessa.
  - Mikäli hävitys ei onnistu kohteessa, yllä mainitut kerätään sisäsäkeillä varustettuun UN tyyppihyväksytyyn tynnyriin, joka on varustettu asianmukaisin merkinnöin (kts. sivu 6)
  - tynnyriin ei saa pakata mitään muuta
  - matriisijätteen siirtoasiakirja täytettävä

BULK emulsioräjähteet

Näytteet ja muu prosessijäte

- Räjähdysaineeksi herkistetyt näytteet hävitetään ensisijaisesti louhintakohteessa panostetuissa rei'issä.
- Mikäli hävitys ei onnistu kohteessa, yllä mainitut kerätään sisäsäkeillä varustettuun UN tyyppihyväksytyyn tynnyriin, joka on varustettu asianmukaisin merkinnöin (kts. sivu 6)
- Panostuslaitteiden korjaus-, säätö- tai testaustoimenpiteitä varten, on etukäteen otettava yhteys Site Manageriin.

BULK emulsioräjähteet

Kaasutusliuos

- Kaasutusliuoksen IBC -pakkaukseen ei saa tyhjänäkään kerätä mitään jätettä, vaan ne on palautettava Vihtavuoreen.
- Likaantunut (tai muuten käyttökelvoton) kaasutusliuos on pidettävä erillään ja toimitettava asianmukaisesti jätteenä esim. Ekokemille.
- Kaasutusliuoksella tahriintuneiden rättien yms. kuljetus on kielletty. Jäte hävitetään työkohteessa. Ongelmatilanteessa ota yhteys Site Manageriin.

Panostusletkut

- Tukkeutuneet tai muutoin räjähdysainejäämiä sisältävät, poistettavat letkut hävitetään porarei'issä muun räjäytyksen yhteydessä.
- Mikäli ollaan varmoja, että räjähdde on saatu poistettua letkusta, letku voidaan hävittää normaalina jätteenä.
- Ongelmatilanteessa ota yhteys Site Manageriin.

BULK emulsioräjähde

Kuljetuspakkaukset

- Puhdas emulsiojäte kuljetetaan UN tyyppihyväksytyissä IBC -pakkauksissa tai tynnyreissä, jotka on sinetöity pakkaajan toimesta asianmukaisesti.
  - Sinetit saa tilaamalla Vihtavuoresta
- IBC -pakkausta saa käyttää 2 vuotta käyttöönottotarkastuksesta.
- IBC -pakkauksen tulee olla kuljetuskuntoinen:
  - Kansi, venttiili (3-tuuman alayhde) sekä venttiilin korkki on oltava paikallaan ja kehikko sekä jalat kunnossa.
  - Pakkauksen on oltava vaaleaa muovia (läpinäkyvyys, visuaalinen tarkastelu) ja puhdas
  - Merkintöjen on oltava lainmukaisia (UN-merkintä)
- Matriisijätettä saa laittaa ainoastaan Forcitin jätettä varten toimittamiin IBC -pakkauksiin.

Patruunat ja putket

- Palautettavat ehjät tuotteet lajitellaan jokainen tuote erikseen ja lähetetään joko Vihtavuoreen tai Hankoon
  - Vihtavuori: Anfo, Kemix A ja Kemix-putkipanokset
  - Hanko: Fordyn, Redex, Forprime, K-, KK- ja F-putket sekä räjähtävä tulilanka
- Ehjät Kemix -patruunat ja -putkipanokset tulee pakata omiin laatikoihinsa tai putkipanoslaatikkoon.
- Räjähdyttimet ja nallit on ehdottomasti poistettava palautettavista tuotteista! **Pakkaajan tulee varmistua, ettei palautettavissa tuotteissa ole nalleja ja/tai räjäyttimiä.**
- Rikkonaisia patruunoita/putkia ei saa pakata kuljetettavaksi.

ANFO

- Anfo hävitetään ensisijaisesti työkohteessa polttamalla tai räjäyttämällä.
- Ehjät säkit voidaan lähettää sellaisenaan, **rikkonaisia säkkejä tai irtonaista Anfoa ei saa kuljettaa maanteillä.**
- Jäte toimitetaan Vihtavuoreen poltettavaksi.
- Jätteen seassa ei saa olla muita räjähteitä, eikä mitään sinne kuulumattomia aineita tai esineitä.

Räjähtävät tulilangat

- Räjähtävää tulilankaa ei saa olla muun jätteen yhteydessä, vaan se on käsiteltävä aina erillään!
- Hävitys ensisijaisesti panostilassa muun räjäytyksen yhteydessä.
  - HUOM! Reiässä on oltava riittävä panostusaste, jotta räjähtävä tulilanka saadaan varmuudella hävitettyä!
- Huom! Räjähtävän langan käsittelyssä on huomioitava, että sen sisältä voi varista räjähdysherkkää pentriittiä, joka on aina hävitettävä työkohteessa. Tarvittaessa langan päät ja muut vuotokohdat on teipattava.

Räjätysnallit

- Räjätysnallit hävitetään ensisijaisesti panosreiässä teipattuina toimintakuntoisen patruunan pintaan näkyville (ei siis patruunan sisään).
- Suuremmat erät lähetetään Vihtavuoreen alkuperäispakkauksessa ja hävityksestä on aina sovittava erikseen. Ota yhteys asiakasvastaavaasi.

Räjähdepakkaukset

- Räjähdepakkaukset (laatikot, säkit yms.) hävitetään ensisijaisesti louhintakohteessa polttamalla.
- Puhtaat räjähdepakkaukset voidaan myös toimittaa joihinkin kierrätyspisteisiin räjähdemerkinnät selkeästi yliviivattuina. Lisätiedot kierrätyspisteistä.
- Räjähdysaineella likaantunut pakkausmateriaali (laatikot, säkit, yms.) lajitellaan siten, että ne voidaan pakata samalle lavalle vastaavan räjähteen kanssa.
- Räjähävän tulilangan likaantunut laatikko on poltettava aina erikseen (sisältää pentriittiä).

Osapuolten vastuut VAK –kuljetuksissa

Tehtävä	Lähet- tāja	Kuljetuk- sen sorit- taja	Kuljet- taja	Kuor- maaja
Varmistaa saako vaarallista ainetta kuljettaa tiellä ¹⁾				
Luokittelee vaarallisen aineen ja vastaa luokittelusta				
Pakkaa vaarallisen aineen hyväksytyyn pakkaukseen				
Merkitsee pakkauksen				
Noudattaa lähetystapaa ja lähetysrajoituksia koskevia määrä- yksiä				
Laatii rahtikirjan ja vastaa sen oikeellisuudesta				
Antaa vaaditut asiakirjat kuljettajalle				
Varmistaa vastaako ajoneuvo vaatimuksia				
Tarkistaa vaaditut turvavarusteet				
Varmistaa/merkitsee ajoneuvon				
Tarkistaa ADR-ajoluvan ja vastaa miehityksestä				
Tarkistaa onko mukana vaaditut asiakirjat (ml. kirjallinen tur- vallisuusohje)				
Noudattaa määrärajoituksia				
Varmistuu silmämääräisesti ajoneuvon ja kuorman kunnosta ja varusteista				
Vastaa siitä, että yrityksellä on vaadittaessa turvallisuusneu- vonantaja				
Vastaa siitä, että yrityksellä on vaadittaessa turvallisuussuunni- telma				
Vastaa siitä, että ajoneuvossa on kirjalliset turvallisuusohjeet				
Vastaa onnettomuusraportoinnista				
Kuormaa ajoneuvon säädösten mukaisesti				
Noudattaa ajokieltoja (esim. A- ja B-VAK)				
Merkitsee kuormaamansa kontit				

¹⁾ Kuljettaja voi luottaa lähettäjän ja kuljetusliikkeen antamaan tietoon

Lähettäjän on voitava luottaa pakkaajan antamiin tietoihin.

Lähde: SKAL ry, Räjähdeiden kuljetus 1.7.2011

HUOM!

- Lähettäjän ja kuljettajan tulee kuitata rahtikirja ennen kuljetusta (allekirjoitus ja nimenselvennys sekä pvm).
- Forciti voi huolehtia asiakkaan puolesta hävitettäväksi lähetettävien räjähdäjätteen lajittelusta ja pakkaamisesta tuntiveloitusperiaatteella.
- Forcitolta voit tilata kuljetusmääräykset täyttävät pakkaukset työmaalle.
- Mikäli jätteenkäsittelyyn liittyy kysymyksiä, ota yhteys asiakasvastaavaasi.

Yhteyshenkilöitä

Lisätiedot jätteen käsittelyyn liittyen

Matti Vähäpassi p. 0500 219 118

Site Managerit:

Jussi Saavalainen

Timo Halme

Jukka Aho

Tomi Palomäki

Jani Turtiainen

Tekninen neuvonta:

Ari Rahkonen

Jari Tarkkanen

Asiakasvastaavat:

Janne Järvinen

Tomi Kouvonon

Saila Savolainen

Mari Halonen

Tynnyreiden ja IBC -pakkausten tilaaminen

p. 0207 440 553

Laatikot kuljetuksia varten

Hanko p. 0207 440 400

Tilauksen voi jättää myös lähimmälle palveluasemalle

Vihtavuori p. 0207 440 553

Lajittelu

Patruunat ja putket	Anfo	BULK-Emulsioräjähteet
Tuotteittain VRI / Hanko	Irtonaisena	1.1D Räjähdysaine, PUHDAS
Rikkoontuneet	Pakkauksessa	1.1D Räjähdysaine, LIKAANTUNUT
Räjätysnallit		
Yksittäiset nallit		1.1D Muu räjähtävä emulsiojäte
Suuret määrät nalleja		5.1 Emulsiomatriisi, PUHDAS
Räjähtävä tulilanka		5.1. Emulsiomatriisipakkaus (IBC), TYHJÄ, PESEMÄTÖN
Ehjat kelat		5.1 Emulsiomatriisi, LIKAANTUNUT
Räjähdepakkaukset		
Laatikot, säkit yms.		5.1 Muu emulsiomatriisijäte
5.1 Kaasutusliuospakkaus (IBC), PESEMÄTÖN		5.1 Kaasutusliuos

Punaisella pohjalla: EI SAA KULJETTAA!